

МУЗЕЙ ЗАПОВІТУ Т. Г. ШЕВЧЕНКА: ІСТОРІЯ І СЬОГОДЕННЯ

MUSEUM OF TESTAMENT OF T. SHEVCHENKO: HISTORY AND PRESENTATION

Кухарєва Н.М.,

*завідувач науково-дослідного відділу
«Музей Заповіту Т.Г. Шевченка»*

Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав»

У статті висвітлюється історія створення та функціонування Музею Заповіту Т.Г. Шевченка у складі НІЕЗ «Переяслав». Подається історія будинку Козачковських, в якому жив і працював Тарас Шевченко. Розкривається мета створення музею. Пропонується розробка структурного та тематико-експозиційних планів експозиції музею, який має три складові: історичну, меморіальну та літературно-художню. Частково розкривається діяльність музею як одного із найпотужніших відділів Заповідника впродовж десяти років існування.

Ключові слова: будинок та садиба Козачковських, Музей Заповіту Т.Г. Шевченка, музейно-виставкова експозиція, структурний та тематико-експозиційний плани, культурно-мистецькі заходи, відвідувачі.

В статье раскрывается история создания и функционирования Музея Завещания Т.Г. Шевченко в составе НИЭЗ «Переяслав». Подается история дома Козачковских, в котором жил и работал Тарас Шевченко. Раскрываются цели создания музея. Предлагается разработка структурного и тематико-экспозиционного планов музея, который имеет три составляющие: историческую, мемориальную и литературно-художественную. Частично раскрывается деятельность музея как одного из наиболее значимых отделов Заповедника на протяжении десяти лет существования.

Ключевые слова: дом и усадьба Козачковских, Музей Завещания Т.Г. Шевченко, музейно-выставочная экспозиция, структурный и тематико-экспозиционный планы, культурно-зрелищные мероприятия, посетители.

The article covers the history of the creation and functioning of «Museum of «Testament» of T. Shevchenko» as part of the NIER «Pereyaslav». The story of Kozachkovsky's house, in which Taras Shevchenko lived and worked, is presented. The purpose of the museum is revealed. It is proposed to develop structural and thematic-exposition plans of the museum exposition, which has three components: historical, memorial and literary-artistic. Partly reveals the activity of the museum as one of the most powerful departments of the Preserve for ten years of existence.

Key words: house and manor of Kozachkovsky, Museum of «Testament» of T. Shevchenko, museum and exhibition exposition, structural and thematic-exposition plans, cultural and artistic events, visitors.

Постановка проблеми. Актуальність дослідження обумовлюється тим, щоб пропагувати діяльність однієї з національних скарбниць – Музею Заповіту Т.Г. Шевченка, якому у квітні виповнилося десять років з дня його створення. Музей є популяризатором заповітів Кобзаря, зберігає пам'ять про перебування Т.Г. Шевченка на Переяславщині, про його роботу в Археографічній комісії у перший приїзд у серпні 1845 р., про літературну творчість на Переяславщині, а також літературну спадщину Кобзаря

періоду заслання, де подаються спогади та описи Переяславщини та йдеться про спілкування і дружбу з переяславським лікарем А. Козачковським.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Про створення експозиції музею, про його окремі напрямки діяльності йшлося у публікаціях Н.М. Кухарєвої, про історію будинку та садибу Козачковських поданий матеріал у статтях старшого наукового співробітника музею С.С. Дембіцького.

Формулювання цілей статті. Метою запропонованої статті є розкриття істо-

рії створення та функціонування Музею Заповіді Т.Г. Шевченка у меморіальному будинку А. Козачковського впродовж десяти років існування.

Виклад основного матеріалу. У меморіальному будинку переяславського лікаря Андрія Козачковського 18 квітня 2008 р. було відкрито експозицію Музею Заповіді Т.Г. Шевченка.

Будинок споруджений у 1820 р. Осипом Козачковським, батьком Андрія Козачковського, високоосвіченою людиною, ректором Переяславських духовних приходського та повітового училищ. За свідченнями старожилів міста та нащадків А. Козачковського, зокрема О.Г. Козачковської – дружини онука А. Козачковського та Т.А. Козачковської – правнучки А. Козачковського, у будинку було чотири входи і дванадцять кімнат: вітальня, покої для гостей, будуар, їдальня, спальні, кухня, коридори, а також дві веранди і ганок [2, с. 226].

У 20-х роках ХХ ст. садиба А.О. Козачковського, згідно з наказом Наркомосвіти УРСР від 25.02.1919 року «Про передачу поміщицьких маєтків, дач і монастирських будинків у користування дитячої колонії», була націоналізована. У 1930-х рр. репресована родина Козачковських змушена була виїхати до Таджикистану. Будинок, конфіскований органами місцевої радянської влади, було передано у володіння домоуправління та організації «Заготзерно» під розташування приватних квартир та адміністрації контори. Внаслідок нового пристосування у будинку влаштовано додаткові перегородки, двері, а зовні ганки. 1935 р. будівля зазнала переробки центрального входу – ганку зі сходами. Загалом, будинок зберігає риси класичної архітектури і є типовим зразком середнього шляхетського садибного будинку Переяславщини [1, с. 107].

Згідно з рішенням уряду у 1946 році у колишньому будинку А.О. Козачковського було відкрито історико-краєзнавчий музей спочатку у трьох кімнатах, а з 1954 року – в усіх дванадцяти кімнатах [7, с. 120]. Два зали історичного музею

були присвячені перебуванню Т.Г. Шевченка на Переяславщині.

Садиба Козачковських займала 656 квадратних сажнів. На сьогодні колишня садиба А.О. Козачковського належить Національному історико-етнографічному заповіднику «Переяслав» (далі – НІЕЗ «Переяслав»). Її територія – 4419 кв. м [1, с. 108]. У 1844 р. А. Козачковському за заслуги батька було надано титул дворянина [4, с. 145].

«Історична цінність будинку А. Козачковського, – як зазначено у науковій концепції, – ще й у тому, що він є єдиною пам'яткою у місті, яка репрезентує дворянське дерев'яне житло Переяслава поч. ХІХ ст. з його особливостями розташування, планування, оздоблення. Та найбільша цінність цього будинку меморіальна: у ньому жив і творив Т. Шевченко, тут був написаний духовний заповіт поета своєму народові» [3, с. 65].

Влітку 2004 р. Кабінет Міністрів України виділив кошти у сумі 650 тис. грн. на ремонтні роботи будинку А. Козачковського. Вже давно у головах музейних співробітників витала думка про те, щоб колись у цьому будинку відтворити його інтер'єри, ширше подати матеріали про знайомство господаря з Тарасом Шевченком, про перебування поета на Переяславській землі [5, с. 26].

По Заповіднику було видано наказ №34 від 08. 11. 2007 р. «Про створення експозиції Музею Заповіді Т.Г. Шевченка» [9]. У наказі читаємо: «У зв'язку з початком практичного створення експозиції музею Заповіді Т.Г. Шевченка з листопада 2007 р.:

1. Затвердити творчу групу науковців для створення експозиції у складі:

1. Мельник В.П. – заступник генерального директора заповідника з наукової роботи

2. Годліна Л.О. – головний хранитель фондів заповідника

3. Кухарева Н.М. – зав. відділом музею Заповіді Т.Г. Шевченка

4. Павлик Н.М. – старший науковий співробітник

5. Коломієць О.Р. – старший науковий співробітник

6. Набок Л.М. – старший науковий співробітник

7. Дембіцький С.С. – старший науковий співробітник

8. Бузян Г.М. – зав. відділом археології

Відповідальність за роботу творчої групи зі створення музею Заповіді Т.Г. Шевченка покласти на Мельник В.П. На час її відсутності – на Годліну Л.О.

2. На час тимчасового припинення роботи музею одягу Середньої Наддніпряни у зв'язку з захватом території музею релігійною громадою Московського патріархату наукових співробітників цього музею (Павлик Н.М. та Бондаренко М.І.) направити для робіт зі створення експозиції музею Заповіді з 10 листопада 2007 р. до 2008 р.

3. На час створення експозиції музею Заповіді з 10.11.2007р. створити ремонтно-реставраційну групу працівників заповідника для проведення робіт на об'єкті «Музей Заповіді Т.Г. Шевченка» у складі:

1. Бутник П.В. – реставратор заповідника

2. Ковальчук І.М. – реставратор заповідника

3. Струтинський В.Я. – реставратор заповідника

При необхідності група може бути розширена іншими працівниками.

Відповідальність за роботу групи реставраторів зі створення музею Заповіді покласти на Степового М.О. – заступника генерального директора заповідника з господарської роботи.

4. Відповідальність за створення експозиції музею Заповіді покласти на:

1. Мельник В.П. – заступника генерального директора заповідника з наукової роботи.

2. Кухареву Н.М. – зав. відділом новостворюваного музею Заповіді Т.Г. Шевченка.

3. Глушко Г.І. – заступника генерального директора з розвитку і утримання заповідника.

4. Степового М.О. – заступника генерального директора заповідника з господарської роботи.

Вести у практику роботи відповідальних осіб за створення Музею Заповіді Т.Г. Шевченка щоденні наради зі звітом про пророблену роботу.

Генеральний директор

НІЕЗ «Переяслав» (підпис) М.І. Сікорський».

До групи реставраторів увійшли ще В.В. Шкіра і А.С. Редько.

«Метою створення Музею Шевченкового Заповіді, – як зазначено у науковій концепції, – є відтворення атмосфери оточення старовинного українського історичного міста, будинку, в якому Т. Шевченко пережив високе поетичне піднесення в органічному контексті з українською природою, з усім українським життям, а також досягнення і відтворення всієї глибини творчості Т. Шевченка переяславського періоду, осмислення української історії, ментальності, традицій» [4, с. 144]. Отже, йдеться не тільки про конкретний літературний твір «Як умру, то поховайте...» («Заповіт»), а й передачу музейними засобами Заповіді Т. Шевченка нащадкам: його погляди на українську історію, майбутнє України тощо та тему Заповіді в його широкому філософському, духовному розумінні [3, с. 66].

Експозиція Музею Заповіді Т.Г. Шевченка має три складові: історичну, меморіальну та літературно-художню [2, с. 227]. Подаємо розробку структурного плану Музею Заповіді Т.Г. Шевченка у Переяславі, який був створений та погоджений одночасно з тематико-експозиційним планом науково-методичною радою НІЕЗ «Переяслав» (протокол №4 від 01.07.2005 р.).

Розділ І. Меморіальна кімната: Вітальня будинку А.О. Козачковського

Тема 1. Рід Козачковських.

Підтема 1. Історія переяславського роду Козачковських.

Підтема 2. Історія будинку.

Розділ ІІ. Переяслав історичний

Тема 1. Переяслав старий (X – XIII, 2 пол. XIII – XV ст.),

Підтема 1. Давньоруський Переяслав.

Підтема 2. Переяслав литовських часів.

Тема 2. Відродження Переяслава у XVI ст.

Підтема 1. Переяслав і князі Острозькі.

Підтема 2. Розвиток Переяслава. Магдебурзьке право.

Тема 3. Переяславщина у визвольних рухах українського народу кінця XVI – 30-х рр. XVII ст.

Підтема 1. Утворення Переяславського полку.

Підтема 2. Козацько-селянські повстання (Гуні, Остриниці, Павлюка, Федоровича).

Тема 4. Переяславщина у визвольній війні українського народу 1648–1657 рр.

Підтема 1. Початок та розгортання національно-визвольної боротьби проти польського панування (1648–49 рр.). Створення козацького державно-адміністративного устрою.

Підтема 2. Воєнно-політичні дії національно-визвольної війни 1650–1653 рр.

Підтема 3. Переяслав – один із дипломатичних центрів у роки визвольної війни 1648–1657 рр.

Тема 5. Переяславська рада. Історичне значення та наслідки.

Тема 6. Богдан Хмельницький – видатний державотворець, політичний та військовий діяч.

Тема 7. Переяславщина у 2 пол. XVII – 1 пол. XIX ст.

Підтема 1. Становище в українській державі після смерті Б. Хмельницького. Повстання козаків Переяславського полку.

Підтема 2. Участь козаків Переяславського полку у Північній та Семирічній війнах.

Підтема 3. Участь переяславців у гайдамацькому русі XVIII ст. Ліквідація автономії України.

Підтема 4. Переяславщина у період війни 1812 р.

Підтема 5. Культура Переяслава XVIII – поч. XIX ст.

Розділ III. Меморіальна кімната: покої для гостей, в яких зупинявся Т.Г. Шевченко

Розділ IV. Т. Шевченко і Переяславщина

Тема 1. «Петербурзький Переяслав». Переяславське земляцтво у Петербурзі 1838–1845 рр.

Підтема 1. Знайомство Т.Г. Шевченка з переяславцями. Театральний гурток переяславців.

Підтема 2. Випускники переяславської семінарії (колегіуму) – ядро переяславського земляцтва.

Підтема 3. «Тарасова ніч» 1838 р.

Підтема 4. «Кобзар» 1840 р.

Підтема 5. «Гайдамаки» 1841 р.

Підтема 6. «Гамалія» 1842 р.

Підтема 7. «Назар Стодоля» 1844–45 рр.

Тема 2. Т. Шевченко на Переяславщині. «Три літа».

Підтема 1. Подорож на Переяславщину 1843 р. (Яготин, Березань, Березова Рудка).

Підтема 2. Перший приїзд до Переяслава. «Живописна Україна» (12-21 серпня 1845 р.).

Підтема 3. Літературний вечір 19 серпня 1845 р.

Підтема 4. Другий приїзд до Переяслава. «Переяславська осінь» (29-30 жовтня – кінець листопада – початок грудня 1845 р.). «Кавказ», «Наймичка», «Єрстик», вірш «Три літа».

Підтема 5. Робота в Археографічній комісії.

Підтема 6. В'юнища. Початок грудня – 23-24 грудня 1845. «І мертвим, і живим...», «Маленькій Мар'яні», «Минають дні», «Давидові псалми», «Холодний Яр».

Підтема 7. Переяслав. 23, 24, 25 грудня 1845 р. «Як умру, то поховайте...» («Заповіт»).

Підтема 8. Збірка «Три літа».

Тема 3. Приїзд Т. Шевченка до Переяслава 1859 р.

Розділ V. Заповіти Т.Г. Шевченка

Розділ VI. Меморіальна кімната: кабінет А.О. Козачковського

Розділ VII. Меморіальна кімната: бібліотека А.О. Козачковського

Розділ VIII. Виставкова зала.

В основі побудови експозиції музею лежить тематико-експозиційний принцип. Перший розділ музею «Переяслав історичний» у хронологічній послідовності розкриває історію нашого краю, її розуміння Т.Г. Шевченком (XVI – до 1 пол. XIX ст.). Відтворені меморіальні кімнати: «Вітальня А.О. Козачковського», «Кімната для гостей, в якій жив Т.Г. Шевченко», «Кабінет лікаря А.О. Козачковського», «Бібліотека», які вводять в атмосферу життя і побуту Переяслава XIX ст., наближують до тієї обстановки, в якій жив поет у лікаря А. Козачковського у Переяславі. Літературно-художні теми «Т. Шевченко і Переяславщина», «Заповіти» Т.Г. Шевченка» розкривають велич і глибину поетичних та художніх творів Т. Шевченка періоду Переяславської осені [7, с. 122].

Розділ «Переяслав історичний» у Музеї Заповіту Т.Г. Шевченка викликав неоднозначну реакцію серед науковців не тільки нашого Заповідника.

Так, автор рецензії, підготовленої філією Національного музею Тараса Шевченка у Києві – музеєм «Хата на Пріорці», Надія Наумова ставила під сумнів необхідність присутності історичного розділу у музеї Шевченкового Заповіту.

Історична тематика присутня у багатьох творах Великого Кобзаря – «Іван Підкова», «Гайдамаки», «Гамалія», у творах, написаних під час перебування на Переяславщині, – «Кавказ», «І мертвим, і живим...», «Єретик», «Давидові псалми», «Холодний Яр» та ін.

Нині музей є одним із найпотужніших науково-дослідних відділів НІЕЗ «Переяслав». У період з 2008 по 2017 рр. музей відвідало близько 100 000 екскурсантів з України, ближнього зарубіжжя та багато іноземців майже з усіх країн Європи, Америки і навіть з далекого Китаю та Японії [6, с. 500].

На базі НІЕЗ «Переяслав» музеєм було організовано та проведено науковий кру-

глий стіл «Тарас Шевченко і Переяслав» (2006 р.), III Всеукраїнські Шевченківські читання, які проходили 25 листопада 2008 р., круглий стіл «Переяславська осінь Кобзаря» до 170-річчя написання «Заповіту» Т. Шевченка – 25 грудня 2015 р. [6, с. 501].

З нагоди відзначення 200-ї річниці від дня народження Т. Шевченка НІЕЗ «Переяслав» провів низку культурно-мистецьких заходів, які слугували активній популяризації творчої спадщини Великого Кобзаря.

18 листопада 2013 р. у приміщенні Будинку освіти наукові співробітники НІЕЗ «Переяслав» провели зустріч із відомими шевченкознавцями: Заслуженим працівником культури України, заступником директора з наукової та видавничої діяльності Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка НАНУ, виконавчим директором Всеукраїнської асоціації музеїв України С. Гальченком, ст. науковим співробітником відділу рукописів Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка НАНУ О. Федоруком, директором видавництва «Веселка», поетом, перекладачем В. Степаненком. На зустріч завітали представники міської ради, учителі та учні шкіл міста, викладачі та студенти ДВНЗ «Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди», музейні співробітники, члени Переяслав-Хмельницької міськрайонної організації «Просвіта» та громадськість міста [8, с. 215].

24 грудня 2013 р. у приміщенні Музею Заповіту Т.Г. Шевченка відбулася урочиста церемонія нагородження переможців Мистецького конкурсу «Усі ми діти твої, Тарасе», який було організовано НІЕЗ «Переяслав» у рамках святкування 200-річчя від дня народження Т. Шевченка [8, с. 216].

27–28 лютого 2014 р. проводився конкурс читців на краще виконання творів Т. Шевченка, написаних на Переяславщині «Невмируще Тарасове слово» та 25 грудня 2014 р. – пісенний конкурс «Струни Кобзарєвого серця».

Досить цікавим проектом у нашому музеї стало проведення театралізованих екскурсій, які сприяють реалізації нових форм спілкування відвідувача з музеєм, індивідуального підходу до кожного глядача, нетрадиційних методів залучення його до музейних скарбів. Так, у музеї відбулася театралізована екскурсія «Переяславські стежки Кобзаря», ремінісценції «Обніміться ж брати мої, молю вас, благаю...» та «Борітеся-поборете! Вам Бог помагає!..», де були відтворені поезії Кобзаря у вигляді інсценізації. Такі театралізовані дійства є музейним продуктом, який можна замовити у будь-який час, коли виникає потреба у відвідувачів [6, с. 499].

Визначною подією для нашого міста, Заповідника і музею стало проведення 1 квітня 2015 р. заключного гала-концерту міжнародного культурно-просвітницького проекту «Нас єднає Шевченкове слово», присвяченого 201-й річниці від дня народження Т. Шевченка та включенню цієї видатної події до Календаря пам'ятних дат ЮНЕСКО. Ця дата протягом 2014-2015 років відзначалася в Україні та в усьому світі. 2015 рік ми вважаємо Роком Т. Шевченка на Переяславщині, відзначали 170-річний ювілей «Переяславської осені Кобзаря» та 170-річчя написання «Заповіту» Т. Шевченка у Переяславі.

Організаторами заходу стали Влада Литовченко – Міжнародний Фонд культурного співробітництва, Інна Силантьєва – Фонд підтримки молодіжного та олімпійського плавання, Національний історико-етнографічний заповідник «Переяслав», Київська обласна державна адміністрація.

У рамках заходу проходила концертна програма, в якій виступили зірки сцени України – керівник музичного проекту «Українські Барви» Оксана Стебельська, співак та телеведучий Артур Боссо, Заслужена артистка України, співачка Марина Одольська, Дмитро та Євген Беженарь (гурт «Армані Бойз»), Народна артистка України Оксана Пекун, Заслужений

артист України, співак Андрій Князь, співачка, композитор та автор пісень Наталія Турбіна, танцівник та хореограф-постановник Сергій Костецький, фольклорний гурт «Рожаниця», Заслужена артистка України, співачка Наталія Шелепницька, Заслужений артист України Тарас Яницький, Народна артистка України Наталія Бучинська [6, с. 501].

Співробітники музею приділяють велику увагу пошуку нових форм і методів роботи з дітьми, студентами. Активно діє програма «Музей – школі», в якому подається перелік тематичних екскурсій по музею, тематика лекторію наших співробітників. На базі музею започатковані літературні гостини у Кобзаревій світлиці, проведено 6 пленерів для студентів Київської національної академії образотворчого мистецтва і архітектури, темою яких було перебування Т. Шевченка на Переяславщині. Роботи студентів демонструвалися у виставковій залі музею.

Зокрема, 5 квітня 2018 року у Музеї Заповіту Т.Г. Шевченка відбулася літературна гостина «З ГЛИБИН ДУХУ»: зустріч з Антонією Цвід, яка презентувала свій роман-трилогію «Кохані жінки Тараса Шевченка» («Возлюбленник муз і грацій», «І темні ночі... і ласки дівочі», «Як русалки місяць ловлять»).

Музей співпрацює з провідними шевченкознавцями не тільки України, а й далекого зарубіжжя. Так, було проведено урочисте відкриття меморіальної дошки на подвір'ї музею на вшанування 200-річчя від дня народження Т. Шевченка, виготовленої у Мюнхені за сприяння родини професора Юрія Бойко-Блохина, засновника шевченкознавства у Німеччині. Учасники заходу спілкувалися з дружиною професора – Дариною Бойко-Блохиною, яка була присутня на відкритті дошки та розповіла про те, як пропагується шевченкове слово у Німеччині.

Музей організовує різноманітну виставкову роботу. Традиційними у музеї є виставки на шевченківську тематику, зокрема «Шевченкові скарби» із колекції нині покійного Предстоятеля Української

Православної Церкви Блаженнішого Митрополита Володимира, «Шевченко в творах митців» (із колекції НІЕЗ «Переяслав»), «Т. Шевченко – художник» (із колекції Національного музею Тараса Шевченка у Києві), «Світ старовинних поштівок» із колекції Шевченківського національного заповідника (м. Канів), «Шевченкіана Івана Марчука», всесвітньовідомого українського художника, члена наукової ради Міжнародної академії сучасного мистецтва, лауреата Національної премії України імені Т.Г. Шевченка, народного художника України із колекції Шевченківського національного заповідника (м. Канів), «Шевченкіана Івана Іжакевича» із колекції Національного музею Тараса Шевченка, м. Київ та ін. [6, с. 500].

Основні відвідувачі музею – діти. Тому особлива увага спрямована на їхні запити. Хочеться, щоб саме з них виростили друзі музею, активні учасники всіх наших заходів. Багатьма тематичними виставками доводимо дітям передусім те, що потрібно любити Батьківщину, плекати своє національне єство і тим самим підноситися до загальнолюдських ідеалів. Водночас діти є активними безпосередніми учасниками наших виставок. Вихованці дитячої Переяслав-Хмельницької художньої школи, єдиної у Київській області, презентували виставку «Шевченко і Україна».

Також вони є частими гостями у музеї, відвідують наші заходи, знайомляться з виставками, які постійно відкриваються у музеї. Зокрема, 9 лютого 2018 р. у Музеї «Заповіту» Т.Г. Шевченка відбувся літературно-музичний вечір «А згадаймо! Може, серце хоч трохи спочине», присвячений 200-річчю з дня народження Василя Івановича Штернберга – відомого художника ХІХ ст., друга Т.Г. Шевченка, на якому учні місцевої художньої школи знайомилися з його художніми роботами.

Досвід показує, що кількість відвідувань музейно-виставкової експозиції прямо залежна від висвітлення її у ЗМІ, демонстрації репортажів у телевізійному ефірі, випусків радіопередач, повідомлень у пресі тощо. Наш музей налагодив регулярні контакти із місцевими ЗМІ (телеканалом «Альта», газетами «Вісник Переяславщини») через систематичні запрошення їх на заходи музею із детальною інформацією про них. Постійно співробітники музею співпрацювали не тільки із місцевими ЗМІ, а й давали інтерв'ю каналам «Інтер», 5 каналу про перебування Т. Шевченка на Переяславщині, інтерв'ю під час зйомок телефільму «Шевченко для кожного свій» (до 200-річчя від дня народження Т. Шевченка) Інститутом журналістики Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка, підготували телевиступ на тему «Заповіт Тараса Шевченка» для циклу телепередач про Т. Шевченка «Мене там мати сповила...» для Міжнародного телеканалу УТР, надали інтерв'ю-коментар радіоканалу «Культура» та І каналу Українського радіо про написання Т. Шевченком «Заповіту» у Переяславі. Брала участь у прямому ефірі 3 каналу Національної радіокомпанії України із заступником директора Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України С. Гальченком про Музей Заповіту Т.Г. Шевченка та про перебування Кобзаря на Переяславщині. Надавали інтерв'ю та склали довідки для популяризації унікальних експонатів музею для газети «Аргументи і факти», «Час Київщини», «Голос України» та ін. [6, с. 502].

Висновки. Отже, у статті коротко проаналізовано створення та функціонування Музею Заповіту Т.Г. Шевченка, єдиного в Україні, за десятилітній період його діяльності. Напрацьований матеріал слугуватиме для створення нарису про музей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Дембіцький С.С. Садиба А.О. Козачковського. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Тарас Шевченко в долі слов'янських народів: діалог через століття і кордони». К.: ННДІУВІ, 2014. 336 с.
2. Кухарєва Н.М. До історії створення Музею Заповіту Т.Г. Шевченка. Волинський музей: історія і сучасність: Науковий збірник: Вип. 4: Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 80-річчю Волинського краєзнавчого музею та 60-річчю Колодяжненського літературно-меморіального музею Лесі Українки, Луцьк–Колодяжне, 19-20 травня 2009 р. Луцьк, 2009. 542 с., іл.
3. Кухарєва Н.М. З досвіду створення експозиції Музею Заповіту Т.Г. Шевченка в Переяславі. Музейна експозиція: сучасний погляд і досвід побудови (матеріали науково-практичної конференції). К.: ДАКККіМ, 2009. 85 с.
4. Кухарєва Н.М., Калінович О.І. Музей Заповіту Т.Г. Шевченка в Переяславі (до 195-річчя з дня народження Т.Г. Шевченка). Науковий журнал «Краєзнавство», 2009. №1-2. 248 с.
5. Кухарєва Н.М. Музей Заповіту Т.Г. Шевченка – пам'ять вдячних нащадків Шевченкова скарбниці. Матеріали 1-го Всеукраїнського з'їзду музейних працівників, присвяченого 200-річчю від дня народження Т. Г. Шевченка та актуалізації вшанування пам'яті Великого Кобзаря напередодні його 200-річного ювілею. Черкаси: Брама-Україна, 2012. 188 с.
6. Кухарєва Н.М. Музей Заповіту Т.Г. Шевченка у національному соціокультурному контексті. «Сіверщина в історії України». Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК. Глухів-Київ, 2017. Випуск 10. 511 с.
7. Кухарєва Н.М., Коркач С.О. Переяславський Музей «Заповіту» Т.Г. Шевченка. «ПЕРЕЯСЛАВІКА»: Наукові записки Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав»: Збірник наукових статей. 2015. Випуск 8(10). 264 с.
8. Кухарєва Н.М., Калінович О.І., Коркач С.О. Тарас Шевченко – великий і вічний, невичерпний нескінченний... (заходи НІЕЗ «Переяслав» по відзначенню 200-річчя з дня народження Т.Г. Шевченка). Науковий журнал «Краєзнавство», 2014 р. №1(86). 287 с.
9. Про створення експозиції Музею Заповіту Т. Г. Шевченка: Наказ №34 від 08.11. 2007 р. НІЕЗ «Переяслав». Книга наказів.